

Ajánló sorok

Kötetünk a romániai magyar néprajzkutatás történetéről tizenegyedik alkalommal, 2018-ban megszervezett konferencia előadásait tartalmazza. A Kriza János Néprajzi Társaság, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézete, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsészeti-, Nyelv és Történettudományi Szakosztálya, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága először 2008. október 18-án szervezett tudományos értekezletet a kolozsvári néprajzkutatás indulásának 110. évfordulója alkalmából. Az elmúlt évtized során a szervezők számára egyre nyilvánvalóbb lett a felhívások évről évre történő megismétlésének szükségessége és haszna. A tíz rendezvény előadásait hat vastag kötet tartalmazza, amelyek sorrendben az *Oktatás, kutatás, intézmények Kolozsvárt* (szerk. Czégényi Dóra – Keszeg Vilmos – Pozsony Ferenc, 2010), *A néprajztudomány története. Intézmények, kutatók, kutatások* (szerk. György V. Imola – Keszeg Vilmos – Tekei Erika, 2012), *Néprajzi intézmények, kutatások, életpályák* (szerk. Keszeg Vilmos – Szász István Szilárd – Zsigmond Júlia, 2014), *Néprajzkutatók, kutatások, reprezentációk* (szerk. Bakos Áron – Keszeg Vilmos, 2015), *Hagyomány és örökség a romániai magyar néprajzkutatásban* (szerk. Keszeg Vilmos – Virginás-Tar Emese, 2016), *Néprajzkutatás Erdélyben: intézmények, kutatói életpályák, mentalitások* (szerk. Keszeg Vilmos – Szakál Anna – Virginás-Tar Emese, 2017) címet viselik. A nyilvánvaló átfedések is jelzik, hogy az újabb és újabb rendezvények ugyanazt a szándékot követték. Nem a kutatástörténeti múlt kimerítését, feltárását, hiszen ez amúgyis hiú reménynek minősült volna. Inkább az ezzel a múlttal való együttélés szükségességét hangsúlyozták, a kutatástörténeti előzmények és eredmények, mentalitások és módszerek tudatosítását és értékesítését, a mai kutatásszemléletbe való beépítését kísérelték meg, újra és újra.

A jelen kötetben 16 előadás kéziratát szerkesztettük meg.

A Kriza János és munkatársai elérhető hagyatéka fölött időző Szakál Anna néhány konkrét példával az erdélyi folklórkutatás emblematikus és enigmatikus műve, a *Vadrózsák* szövegszelekción és -szerkesztési elveit szemlélteti. Az erdélyi és partiumi kutatások legavatottabb ismerője, Olosz Katalin a kollégiumok és iskolák irodalmi köreinek, tanárainak gyűjtésre ösztönző, a népi kultúra iránti érdeklődést és érzékenységet alakító hatását

tárja fel. *László Gyula és Méri István öröksége* címmel Filep Antal ezúttal is olyan emlékeit tárja fel, amelyek a tudós társadalom rejtett körülményeire, viszonyaira, feszültségeire vetnek fényt. Tekei Erika nemrégén lezáró átfogó munkájának egy részletét, az 1919–1947 között megjelent romániai magyar népköltészeti kiadványok áttekintését bocsájta az olvasók elé. Séra László és Szacsavay Éva privát forrásokat felhasználó írása példamutató kezdeményezés: azt vizsgálják, hogy a nagyenyedi Berde családban hogyan állandósult a paraszti és polgári kultúra iránti érdeklődés, amely a három testvér életművét változatos formában befolyásolta. Keszeg Vilmos az erdélyi szociográfiai irodalmat és a falu megreformálását jelentősen meghatározó Balázs Ferenc életművében követi végig a gyermekkori folklórelmének hatását. Konsza Júlia-Johanna újabb adatokkal egészíti ki és árnyalja a főként egyetlen kötete alapján számon tartott folklórgyűjtő tanár, Konsza Samu életpályáját és szerteágazó munkásságát. Ugyanez a szándék vezérli Gergely Zoltánt, amikor a közeli múltban élt és mégis a feledés homályába szorult Gurka László népzene kutatásait foglalja össze.

Örömmel ajánljuk az olvasók figyelmébe Bakos Áron nagyvívi tanulmányát, amelyben a katonáskodás folklóráját, a katonafolklór kutatását foglalja össze. Akárcsak Biernaczký Szilárd meglepő tanulmányát az Afrika megismerését kezdeményezett, erdélyi és partiumi születésű személyiségekről. Luka Éva Nagy Olga meseértelmezésének egyik jelentős témájánál, a mesei hős meghalásának és feltámadásának motívumánál időzik el.

Kicsi Noémi egy, a társadalom megismerésében felhasználható forrástípust, egy egyházi aranykönyvet mutat be. Deák Ferenc Loránd tovább folytatja megkezdett kutatásait, amelyek képzőművészek életművéből tárja fel a társadalom és a kultúra esztétikai igényű művészi reprezentációját.

Kötetünk utolsó fejezete ez alkalommal is olyan közéleti személyek életművébe és -pályájába nyújt betekintést, akik hozzájárultak a népi kultúra iránti figyelem alakításához. Czégényi Dóra a kolozsvári tudományegyetem folklórtanára, Mitruy Miklós közléseinek jegyzékét állította össze. Lapohos Sarolta Ildikó a Mezőséget és a mezőségi szórványléletet közlelő ismerő tanár, Lapohos András pályáját ismerteti. Fosztó László pedig azzal a Kakas Zoltánnak készített interjút, aki évtizedeken keresztül az ifjúság generációit nevelte a falu és a természet szeretetére.

Köszönjük munkatársaink közreműködését és olvasóink figyelmét.

A szerkesztők